

„KIVÁNATOS” MAGASLATOK FELÉ...

Minden hónap elején és közepén a kanadai társadalom leg jobb elemének mintegy kétszáz ezer tagja olvassa a torontói „Mac Lean's Magazine” című képes folyóiratot, amelynek pompás szépirodalmi közleményei legalább annyi olvasónak ragadják meg a figyelmét, mint ahányan élvezik azokat a magas színvonalon mozgó általános érdekű értekezéseket, melyek révén ez a nagyszerű folyóirat a „Canada's National Magazine” jelzőt érdemelte ki. És bár a „Mac Lean's Magazine” szeptemberi számában ismét van egynéhány olyan közlemény, amely méltán feljogosítana bennünket arra, hogy megemlékezzünk róla, ezuttal külön magyar vonatkozású értekezéseiről kell megahajolnunk a „Mac Lean's Magazine” szerkesztőségére.

A „Mac Lean's Magazine” ezen számának változatos tartalmából azonban ezuttal csak két cikket szeretnénk kiemelni, melynek ránc, Kanadai magyarokra nézve igen nagy jelentőségük van. Tehát nem arról lesz itt szó, hogy miképpen csapdéztek át a háború folyamán az Egyesült Államokon és Skandinávián keresztül az ontariói Sudbury bányából a nikkelt Németországba, hogy a févilággal szembenálló germán hadsereg kanadai nikkelt felhasználásával kovácsolt messzehordó ágyúval lölje halomra a hadistenek vérszomjának kielégítésére Kanadában toborzott százezernyi áldozat állását. Nem is Edison örökének hosszú válogatás után felfedezett pehelyes állu utódjáról akarunk itt megemlékezni avagy azoknak a „robot” hajó-őrjáróknak titkairól, melyeket emberi erő kiküszöbölésével rádióhullámok parancsszavára járják az óceánok hullámain.

Iráhatnánk emelett a kanadai közvagyonból évenként legalább 175 millió dollár értékű elrabló kártékony rovarok ellen folytatott háború érdekesnél érdekesebb módzatairól avagy a kanadai „virágvarázsló” Groff világhírű ontariói növénynevelő telepéről, sőt a talán még általánosabb érdekű új légiforgalmi vonalról, mely Chicagot a kanadai Cochrane-on és Islandon keresztül sokkal rövidebb és biztosabb úton köti össze Európával — de most egészen másról, hozzánk sokkal, de sokkal közelebb álló dolgokról van szó.

Arról, hogy a Mac Lean's Magazine is csatlakozott azon világlapok sorához, amelyek ma már belátják, hogy nem a leggyőzött országok eltiprása, kiuzsorázása és a győzteseknek rettegés-sugallata tovább fegyverkezése biztosítja a békét: sőt még a minden képzeltet felülmúló kémszervezetek is csak újabb féltékenykedést, vizállyt, majd az ebből önként következő háborút készítenek elő. Kétszerez volt örömmünk, amiódn láttuk, hogy erről a nehéz kérdéstről egy magyar újságíró, Déri Imre, a New York Times munkatársa világosítja fel az európai helyzettel és különösen a magyar ügyekkel szemben még mindig tájékozatlan s ennek folytán gyanakvó kanadai közvéleményt.

Kanada magyar szempontból talán még sokkal értékesebb Frederick Philip Grove „Assimilation” címen írt cikke, ennek a tekintélyes angol folyóiratnak közvéleményt formáló hasábján. Grove a „Settlers of the Marsh” „Over Prairie Trails” „A Search for America” és „Our Daily Bread” egész Északamerikában ismert nevé szerzője, miután Kanada területén csak az utolsó tíz hónap folyamán 412 alkalommal tartott előadást a „nemkívánatos” bevándorló népfajok megbecsülése érdekében. Most mindezen tevékenységének betetőzéséppen áll ki a „Mac Lean's Magazine” kétszáz ezerrel olvasója elé ezzel a merész mondattal: „We should let the immigrant grow as what he is; not as what we think he ought to be.”

Ime egy talpig ember, aki se nem greenhorn, se nem bohung, még csak nem is hunky — és mégis éppennygy érzi a bevándorlók megaláztatását, félreértését és fájalmát és a manitobai kis Rapid Cityben „nemkívánatos” bevándorlók között eltöltött több évtizedes magányának gazdag tapasztalataival felvértezve egész Kanadaszerte fel meri emelni súlyos szavát a bevándorlók érdekében, sőt azok félrevezetése, kihasználása és megvetése ellen.

Ugyanakkor meg kell ezen a helyen ismét emlékeznünk arról a nagyműveltségű angol hölgyről, aki bár Délalberta egyik kis városában él, de akinek magyarbarát írásai és a legmagasabb hivatalos körökig eljutó beszédkötetesei már eddig is igen sok szolgálatot tettek a kanadai magyarságnak. Mrs. MacDonald-tól tudták meg az eddig bennünket „foreign” elnevezéssel bélyegző elfogultak is, hogy mi nem vagyunk idegenek, csupán azok ebben az új hazában, melynek szelleméhez legjobb tehetőségünk szerint igyekszünk alkalmazkodni.

Mrs. Margaret Sommerville MacDonald, a magyarság albertai nagyszonyja mellett vannak még, akik nemcsak bizalmas baráti körben, hanem gyűlések előadások alkalmával s a mi szavunknál sokkal messzebb elhangzó hatalmas angol szavakban minden megragadható alkalommal szónoklatok, újságcikkek és tettek bizonyítékaival siettek a bevándorlók segítségére, mert úgy éreznék, ahogy mi is érzünk.

És ha mi kanadai magyarok tényleg azt akarjuk, hogy a mi pártfogóink és barátaink munkálkodása ne yessen hiába s annak jóműveltségét tényleg élvezhessük is, akkor meg kell fogadnunk jótanácsukat: maradjunk mi éppen olyan szorgalmasak, takarékosak és bizonyos mértékben igénytelenekek, akár csak az Óhazában voltunk. Sajátítsunk el minden ánglus ügyes séget, becsljük meg a szabadságot, legyünk szívvel lélekkel jó kanadaiak — de ugyanakkor görcsösen ragaszkodjunk mind-ahhoz az értékhez, amelyet magunkkal hoztunk a messze Óhazából.

Est mondják nekünk azok az itt született igaz kanadai hazafiak, akik mélyen belenézőve a kanadai jövőbe és megértvén a mi lelünk kívánságait, kivédhetetlenül vágják az ármánykodók, irigykedők és gáncsolódók fejéhez: „Kanadának nem érdeke, hogy a saját kaptafájára szabja a bevándorlók külületét hanem hogy elősegítse jólalajdonságainak kifejlődését: Kanada javára. „Let the immigrant grow as what he is — in the interest of Canada”. Háláljuk meg érdeklünkben kifejtett fáradozásait azzal, hogy — követjük őnzetlen útmutatásait, melyek nyomán mi is jobb, elismertebb, tehát „kívánatosabb” elemek leszünk a kanadai népek társadalmában.

AT THE END OF SEPTEMBER

BY: PETŐFI (Translated from the Hungarian by: LOEW)

The garden flowers still blossom in the vale,
Before our house the poplars still are green;
But soon the mighty winter will prevail;
Snow is already on the mountain seen.
The summer sun's benign and warming ray
Still moves my youthful heart, now in its spring;
But lo! my hair shows signs of turning gray,
The wintry days thereto their colors bring.

This life is short; too early fades the rose;
To sit here on my knee, my darling, come;
Wilt thou who on my breast dost now repose,
Not kneel, perhaps, to-morrow o'er my tomb?
O! tell me, if before thee I should die,
Wilt thou, with broken heart, weep o'er my bier,
Or will some youth efface my memory,
And with his love soon dry the mournful tear?

If thou dost lay aside the widow's veil,
Pray hang it o'er my tomb. At midnight I
Shall rise, and coming forth from death's dark vale
Take it with me to where, forgot, I lie,
And stanch with it my ceaseless flowing tears,
Flowing for thee who hast forgotten me,
And bind my bleeding heart, which ever bears,
Even then and there, the truest love for thee.

Amerika pénze és Argentina termése döntik el a világiacpi áralakulását

A világ legnagyobb árutözs-gabonaberaktározás céljaira folyósítottak. Mária számolnak azzal, hogy a poolok vezetését előbb-utóbb nagyobb eladásra készítheti az, ha a hitelezők részéről tényleg történnének ilyen kölcsönfelmondások. Európában ennek következtében mindinkább erősödik az a meggyőződés, hogy a világ gabonapiacának áralakulására a közeljövőben nagy befolyással lesz, hogy tényleg történnék-e az amerikai tőkés, illetve kölcsönt folyósító szervek részéről ilyen nagyobb kölcsönfelmondások. Az európai piacokon azonban figyelembe vesznek még más fontos körülményeket is. Néhány héttel ezelőtt az 1928-as gabonapiac végnél az a hír terjedt el, hogy az a felesleg, amelyet a világiacpiakon búzából az új esztendőre visznek át, 9 millió tonnát tesz ki. Ennek idején ez a becslés nagy lanyhu

lást is okozott, most azonban hogy Európa vásárló politikájá más újabb becslésről beszélnek-ban meglehetősen tartózkodás Eszerint a világ idei búzatermése nyilvánul. Meg akarják várni, sőt 14 millió tonnával kevesebb, hogy az északamerikai pénzkölcs re becsüljük, mint tavaly volt, úgy csönzők mit határozni és hogy hogy ha ez a számítás megfelelő-Argentina megkezd-e — jobb ne a tényeknek, a világiacpiac egészen más helyzettel állna szemben, mint tavaly. A kik alaposan ismerik a világiacpiac helyzetét, azok pillanatnyilag sem csinálnak titkot abbéli véleményükből, hogy a közeljövőben az is döntő lesz az áralakulásban, hogy mit jelentenek az áralakulás szempontjából a korán arató államok, így elsősorban Argentina termése.

A közelmúltban ugy Argentínából, mint Ausztráliából elég kedvező jelentések érkeztek és mivel Argentínában szintén van nagy készletek tavalyról, azt hiszik, hogy amennyiben Argentina, kedvező terméskilátások esetén tudni iparkodnak nagy készletein, akkor a kanadai pool is kénytelen lenne a helyzethez alkalmazkodni és alacsonyabb árajánlatokkal szerepelni. Ez magyarázza meg,

HALTOLVAJOK

IRTA: MAJTHÉNYI GYÖRGY

A hold karja még csak az erdő csücske fölött lógott, amikor Samaji a domb alá ért. Leült a megbeszélte fa tövébe, előkötötte a pléhskatulyát, cigarettát sodort a törmelék balkánból és várta a társát. Feléig se szitta a cigarettát s már hallotta is a gazban Perhács lépéseit. Külön külön szoktak kilopózni a faluból, ha olykor éjszaka halra mentek, mert nem egy ellenségük volt és mindig tartaniok kellett attól, hogy valaki rájuk szabadjtja a csendőroket, pedig azoktól az Isten mentsen, különösen most, hogy tilalmi idő is volt.

— Senkise látott? — kérdezte Samaji.

— Senki, — felelte Perhács és ő is cigarettára gyújtott. De aztán hozzátette: A Mária sejtli.

Samaji elkomorlyodott. Kémény, inas ember volt, a harminc körül járt s a Mária fele segéttől elvált, mindig a Mária közelébe igyekezett jutni. De a lány nem igen szenvedhette a komor ábrázatát, meg gazdálány is volt, akit nem adtak volna ilyen napszámából élő mihasznához. Perhács is csak napszamba járt, de csinos, gömbölyűképi legény volt, alig huszonnégy. Hozzá már jobban huzott Mária, bár szíve szerint igazán leginkább Gyalost kedvelte, a csendőrszervezőt.

— Még vesztődre lesz az a jány, — dünyögte Samaji komoran.

Perhács Misi csendesen nevetett. A sötétben ez nem látszott de Samaji megérezte, hogy Misi őt neveli. Szerette volna odalba vágni, jól elagyabugyalni, mert mérges, komisz természetű volt. Senkit se szeret, csak ugy élt farkasmódra. De azért nem szólt, nem mozdult, csak ült a sötétben és tépelődött.

Mikor a hold már szépen feljött, elindultak a Balaton felé. Szótlanul haladtak egymás nyomában; olykor-olykor megálltak, körülnéztek, figyeltek, aztán tovább mentek. A partszéli nádásban külön utjuk volt, de ez most már kévékben hevert, az új megallg ért térdig. A jó szerencséjükben bizva törtettek hát előre a nád cserekléjén.

Jódarabig mentek, amikor beljebb a parton elhagyott fűrdőkabint pillantottak meg. Perhács odament, alájanyult s két szigonyt, meg egy zsákokot kötött elő. Azzal aztán begázoltak a vízbe.

Itt-ott mámoros vidámsággal fickándoztak az ivó halak. Nyomukban magásra fröccsent a víz. Némelyik akkorát vetett magán, hogy egész teste kiemelkedett a vízből. De a nád között, ahol szinte tejfehér volt a víz kábult, kövér pontyok álltak, mintha csak arra vártak volna, hogy a szigonyt beléjük verjék.

A két legény keményen dolgozott. Kevés zajjal jártak, ki semmerték az áldozatokat és

biztos kézzel verték beléjük a rövidnyelű villát. A vér vékony fonalakban keringett a víz tetjén.

A zsák mindjobban megtelt. Hol Perhács huzta a vízben, hol Samaji. Már lehetett egy félmázsza benne, amikor Samaji kezében megállott a villa és sebtlen leguggolt.

— Oda nézz! — suttogta izgatottan és fölmutatott a magas partra, a Balaton régi partjára, amely pár száz lépésnyire a víztől vagy negyven-ötven méter magasan huzódott.

Két csendőr állt fenn a parton és messzilátóval nézte a vizet.

— A jóreggelét, ezek megcsipnek! ... Hajdó, gyerünk! — Várj ekkicsit, amíg az erdőbe érnek! ... Nem érnek ide tíz perc alatt se ...

Kötésig vízesek lettek, ugyket a kezemből! Reggelre ugylesték, amíg a csendőroket a partól az erdőbe ereszkedtek. Aztán loholva gázoltak ki vízből, át a nád és rohantak, mint a veszedelem, föl a víz mentén, mintha csak a csendőroket karjába akartak volna szaladni. De ennél több eszük volt s egy csónakházba igyekeztek. An-nak az egyik deszkáját már ré-

— Kifogunk ám rajtuk, kogen meglazították, hogy bajem-mám! Bemegyünk Enyingre és ott adjuk el a halakat, osztárvatosan kiemelték, zajtalanul haza se meggyünk, csak holnap bujtak be a résen és még arra után!

— Aj, jó lesz, — felelte Samaji csak hogy magadban mégyám, mer neköm reggelre mun-

SZEPTEMBER VÉGÉN

IRTA: PETŐFI SÁNDOR

Még nyílnak a völgyben a kerti virágok,
Még zöldel a nyárfa az ablak előtt,
De látod amottan a téli világot?
Már hó takarja el a bércei tetőt.
Még ifju szívemben a lángsugarú nyár
S még benne virít az egész kikelet,
De ime sötét hajam öszbe vegyül már,
A tél dere már megütö fejemet.

Elhull a virág, eliramlik az élet ...
Ülj, hitvesem, ülj az ölemben ide!
Ki most fejedet bekeblemre tevéd le.
Holnap nem omolsz-e sirom fölébe?
Oh mondd: ha előbb halok el, tetemimre
Könnyezve borítsz-e szemfődelet?
S rá birhat-e majdan egy ifju szerelem,
Hogy elhagyod érte az én nevetem?

Ha eldobod egykor az özevgyi fátyolt,
Fejfámra sötét lobogóul akaszd,
Én feljövök érte a siri világból
Az éj közepén, s oda leviszem azt,
Letörteni véle könnyüimet érted,
Ki könnyedem elfeledte hivedet,
S e szív sebeit beköftözni, ki téged
Még akkor is, ott is, örökre szeret!

Ami a magyar búzát illeti, a körülödlő tendenciózus híreket kerülgetnek a magyar búzakészletekről. Ausztriában például, a budapesti piac nem kis meglepetésére, arról voltak különböző verziók, hogy a kanadai búza az addig történt nagyobb eladások ellenére is, még körülbelül 5 millió métermázsza kiviteli felesleggel rendelkezik az

Ami a magyar búzát illeti, a körülödlő tendenciózus híreket kerülgetnek a magyar búzakészletekről. Ausztriában például, a budapesti piac nem kis meglepetésére, arról voltak különböző verziók, hogy a kanadai búza az addig történt nagyobb eladások ellenére is, még körülbelül 5 millió métermázsza kiviteli felesleggel rendelkezik az

Ami a magyar búzát illeti, a körülödlő tendenciózus híreket kerülgetnek a magyar búzakészletekről. Ausztriában például, a budapesti piac nem kis meglepetésére, arról voltak különböző verziók, hogy a kanadai búza az addig történt nagyobb eladások ellenére is, még körülbelül 5 millió métermázsza kiviteli felesleggel rendelkezik az

Ami a magyar búzát illeti, a körülödlő tendenciózus híreket kerülgetnek a magyar búzakészletekről. Ausztriában például, a budapesti piac nem kis meglepetésére, arról voltak különböző verziók, hogy a kanadai búza az addig történt nagyobb eladások ellenére is, még körülbelül 5 millió métermázsza kiviteli felesleggel rendelkezik az

Ami a magyar búzát illeti, a körülödlő tendenciózus híreket kerülgetnek a magyar búzakészletekről. Ausztriában például, a budapesti piac nem kis meglepetésére, arról voltak különböző verziók, hogy a kanadai búza az addig történt nagyobb eladások ellenére is, még körülbelül 5 millió métermázsza kiviteli felesleggel rendelkezik az

Ami a magyar búzát illeti, a körülödlő tendenciózus híreket kerülgetnek a magyar búzakészletekről. Ausztriában például, a budapesti piac nem kis meglepetésére, arról voltak különböző verziók, hogy a kanadai búza az addig történt nagyobb eladások ellenére is, még körülbelül 5 millió métermázsza kiviteli felesleggel rendelkezik az

Ami a magyar búzát illeti, a körülödlő tendenciózus híreket kerülgetnek a magyar búzakészletekről. Ausztriában például, a budapesti piac nem kis meglepetésére, arról voltak különböző verziók, hogy a kanadai búza az addig történt nagyobb eladások ellenére is, még körülbelül 5 millió métermázsza kiviteli felesleggel rendelkezik az

Ami a magyar búzát illeti, a körülödlő tendenciózus híreket kerülgetnek a magyar búzakészletekről. Ausztriában például, a budapesti piac nem kis meglepetésére, arról voltak különböző verziók, hogy a kanadai búza az addig történt nagyobb eladások ellenére is, még körülbelül 5 millió métermázsza kiviteli felesleggel rendelkezik az

Ami a magyar búzát illeti, a körülödlő tendenciózus híreket kerülgetnek a magyar búzakészletekről. Ausztriában például, a budapesti piac nem kis meglepetésére, arról voltak különböző verziók, hogy a kanadai búza az addig történt nagyobb eladások ellenére is, még körülbelül 5 millió métermázsza kiviteli felesleggel rendelkezik az

Ami a magyar búzát illeti, a körülödlő tendenciózus híreket kerülgetnek a magyar búzakészletekről. Ausztriában például, a budapesti piac nem kis meglepetésére, arról voltak különböző verziók, hogy a kanadai búza az addig történt nagyobb eladások ellenére is, még körülbelül 5 millió métermázsza kiviteli felesleggel rendelkezik az

Ami a magyar búzát illeti, a körülödlő tendenciózus híreket kerülgetnek a magyar búzakészletekről. Ausztriában például, a budapesti piac nem kis meglepetésére, arról voltak különböző verziók, hogy a kanadai búza az addig történt nagyobb eladások ellenére is, még körülbelül 5 millió métermázsza kiviteli felesleggel rendelkezik az